

Obrączka pamiątkowa w barwach polsko-litewskich

Oto obrączka pamiątkowa, trójkolorowa. Barwy biała i czerwona na obrączce symbolizują Koronę Polską, barwa niebieska – Wielkie Księstwo Litewskie, składowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów, państwa istniejącego już wówczas jedynie w pamięci narodowej.

Obrączka została wykonana dla upamiętnienia stracenia na warszawskiej Cytadeli uczestników nieudanych zamachów na przedstawicieli prorosyjskich władz w Królestwie Polskim, o czym świadczy napis wygrawerowany wewnątrz szyny. W polskiej tradycji nie tolerowano terroru, również wobec zaborcy, ale już wkrótce miało się to zmienić. W pierwszych latach 60. XIX wieku rozpoczęły się zamachy na carskich urzędników. Zamachowcy z racji częstego posługiwania się nożami zdobyli miano sztyletników.

3 lipca 1862 roku doszło do nieudanego zamachu na namiestnika Królestwa – wielkiego księcia Konstantego Mikołajewicza dokonanego przez dwu młodych bojowników, z których jeden – Ludwik Jaroszyński – został pojmany, odwieziony do Cytadeli, osądzony i stracony. Za jego egzekucję opinia publiczna obarczyła odpowiedzialnością znienawidzonego już wówczas powszechnie i uznawanego za zdrajcę sprawy polskiej naczelnika rządu cywilnego Królestwa, margrabiego Aleksandra Wielopolskiego. Konspiracyjna organizacja niepodległościowa tzw. „czerwonych” wydała na niego wyrok śmierci. 7 sierpnia młody zamachowiec Ludwik Ryll strzelał do margrabiego z pistoletu. Jednak chybił i został zatrzymany. W tydzień później próbę powtórzył Jan Rzońca, tym razem przy użyciu sztyletu – również bez powodzenia. Obaj zamachowcy zostali straceni na stokach Cytadeli. Po ich egzekucji w całym Królestwie odprawiano w ich intencji msze żałobne. Przeszli do historii jako męczennicy za dobrą sprawę.